

استبهارهبردی ترکیه

سردار سیدحسن فیروزآبادی، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح با اشاره به هدف‌گذاری‌های داعش گفت: «دولت‌های ترکیه، عربستان و قطر روی هم‌پیمانی با داعش حساب باز نکنند.» او با اشاره به حملات اخیر ترکیه به مواضع کردهای ترکیه گفت: «استبهای که دولت ترکیه در روزهای اخیر مرتکب شد و به نام حمله به تروریست‌های داعش، کردهای مخالف داعش را که در برابر داعش مقاومت می‌کردند نیز مورد حمله قرار داد، در واقع راه‌های دست‌رسی تروریست‌های تکفیری را به مرزهای ترکیه تسهیل می‌کند.» فیروزآبادی اقدام دولت ترکیه در حمله به کردهای مخالف داعش را یک استبهارهبردی دانست و تاکید کرد: «ما نسبت به دوستان کشور بزرگ همسایه ترکیه هشدار می‌دهیم.»

#

گفت‌وگو

پوربابایی، حقوق‌دان:

نمایندگان نمی‌توانند

در مواد توافقنامه دست ببرند

مهر تایید بر اجرای توافق هسته‌ای را چه کسی می‌زند؟ شورای‌عالی امنیت ملی یا مجلس؟
دلواپسان بهارستان می‌گویند از صفر تا صدمتن توافقنامه را باید موبه‌مو و جز‌به‌جز بررسی کنند، دولت هم در مقابل تاکید دارد نمایندگان مجلس تنها به یک گزارش نیاز داشتند که به آنها ارائه شد و قرار نیست به توافقنامه رای دهند. هوشنگ پوربابایی، حقوق‌دان و وکیل پایه یک دادگستری به این ابهامات پاسخ می‌دهد.

طبق قانون، توافق هسته‌ای باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد یا دولت بدون نظر مجلس می‌تواند توافق را اجرا کند؟

این موضوع در اصل ۷۷ قانون اساسی ذکر شده و آمده است که همه عهدنامه‌ها، قرارداده‌ا و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس برسد. این موضوعی که در اصل ۷۷ ذکر شده به کلیه عهدنامه‌ها و معاهدات دوجانبه اطلاق می‌شود. پیش‌بینی چنین اصلی در قانون اساسی جمهوری اسلامی یا قوانین اکثر کشورهای دارای دموکراسی به‌منظور مراقبت هرچه بیشتر از منافع ملی و استقلال کشور در مقابل کشورهای خارجی است. تردیدی نیست که اعمال سیاست خارجی توسط قوه مجریه انجام می‌شود و قوه مجریه یا همان دولت اختیار کامل را در این زمینه داراست، چون دولت هم به صورت مستقیم از سوی مردم انتخاب شده و می‌تواند اعمال حق کند. اما باید چنین حقی یا اعمال حق توسط نهادهای برخاسته از آرای مردم مثل مجلس شورای اسلامی تحت نظارت قرار گیرد تا این نگرانی و تشویش که مبادا نمایندگان در راستای منافع ملی مرتکب اشتباه فاحش نشده باشند، در اذهان عمومی راه نیابد. بنابراین قانون اساسی جمهوری اسلامی هم به صورت مستقیم یا غیرمستقیم نسبت به سیاست خارجی برای مجلس و نمایندگانش حقوقی قائل شده است که یکی از این حقوق نظارت نمایندگان مجلس برابر اصل ۷۷ قانون اساسی است. درست است که حق انعقاد قراردادهای بین‌المللی با قوه مجریه است، این معاهدات بین‌المللی دوجانبه یا چندجانبه بعد از رسمیت برای کشورها حق تکلیف ایجاد می‌کند. اما یادم‌ان باشد که مجلس شورای اسلامی در راستای اصل ۷۷ حق دخالت، تدوین، اصلاح یا حذف ماده‌ای از مواد معاهدات مذکور را ندارد. فقط از این حیث که به‌عنوان ناظر و پاسدار حقوق ملت می‌تواند نگرانی‌ها و استدلال خود را به صورت مصداقی و معین و همچنین مشروح یا ذکر دلیل و همچنین شرایط نقض حقوق ملت را در جریان تصویب به دولت اعلام کند و به دولت این ابتکار عمل را اعطا کند که اولا اختیار و ابتکار لازم را در مراجع بین‌المللی دارد و ثانیا اصل عدم مداخله قوا را نقض نکرده است و ثالثا با پیشنهادهای مصوب خود اجازه دهد دولت در راستای مصالح جمعی ملت و استقلال کشور و در صورتی که نسبت به تصبیع حقوق ملت قانع شود مجدداً با دولت‌های بین‌المللی وارد مذاکره شود؛ بنابراین مجلس شورای اسلامی در رسیدگی و تصویب معاهدات ضمن احترام به حق دولت حق ابتکار درج ماده را نباید از آن خود بداند.

یعنی نمایندگان در این حد که توافقنامه را تایید یا رد کنند، حق دارند؟
بله، نمایندگان تنها می‌توانند بگویند این توافقنامه را تایید می‌کنند یا خیر. اگر تصویب نکردند باید علت عدم تصوب را ذکر کنند؛ چون نگاه مجلس نگاه نظارتی است بنابراین باید اعلام کند که کدام بخش، کدام ماده و به چه دلیل مورد معارضه است و حقوق ملت را تضییع می‌کند و یا دولت در این راستا وارد گفت‌وگو شود. اگر ملت یا ماده‌ای را اضافه، اصلاح یا حذف کند نه تنها در سطح بین‌المللی رسمیت می‌شود. به خطر می‌افتد بلکه اساسا یکی از مصادیق بارز مداخله قوا هم محسوب می‌شود.

این تصویب یا عدم تصویب برای دولت هم الزام می‌آورد؟

طبیعی است اگر دلیل قانع‌کننده بیاورند برای دولت لازم‌الاجراست.

این دلیل قانع‌کننده قرار است چطور مشخص شود؟

نمایندگان مجلس باید نگرانی‌های خود را به دولت اعلام کنند و حاصل نتیجه مذاکرات دولت و مجلس می‌شود تصویب‌نامه.

درباره این موضوع مجلس مصوبه‌ای داشت که به قانون الزام دولت به حفظ دستاوردهای هسته‌ای معروف است؛ در تبصره یک این قانون تنها به این تاکید شده است که «نتیجه مذاکرات باید به مجلس شورای اسلامی ارائه شود» و در بندهای دیگر این قانون اختیارات بررسی توافقنامه به شورای‌عالی امنیت ملی واگذار شده است. در این قانون هیچ تکلیفی برای دولت که باید توافقنامه را به مجلس برای تصویب ارائه کند مشخص نشده است.

مجلس نمی‌تواند حق خود را به مراجع دولتی یا مراجع دیگری تفویض کند. مجلس شورای اسلامی فقط درباره برخی از موارد مثل ماده ۸۵ می‌تواند برخی از اختیارات خود را به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند. به خاطر همین است که در صدر این اصل صمت نمایندگی مجلس شورای اسلامی را قائم به شخص دانسته و به دیگری قابل واگذاری نمی‌داند؛ بنابراین اختیار تفویض امور از مجلس به سایر ارگان‌ها به صورت کلی سلب شده است. اما این موضوعی که شما فرمودید درباره قانون الزام دولت به حفظ دستاوردهای هسته‌ای مختلفی و مغایرتی با اصل ۷۷ ندارد. اینکه دولت موظف است مشروح گزارش‌ها را به مجلس بدهد مانع از تصویب معاهده در مجلس نیست. بنابراین مجلس شورای اسلامی اختیارات نظارتی را نسبت به معاهدات بین‌المللی داراست. اما شورای‌عالی امنیت ملی یا سایر ارگان‌ها که به موجب قانون تصویب شده‌اند به لحاظ اهمیت موضوع می‌توانند نسبت به بررسی معاهده اقدام کنند. اما آیا چنین بررسی و اعلام نظری تکلیفی برای دولت ایجاد می‌کند؟ باید گفت به نظر می‌رسد که صرفا برابر اصل ۷۷ نظر نمایندگان یا دستور مقام معظم رهبری می‌تواند در این خصوص دولت را مکلف به مذاکره مجدد کند و تصویب‌نامه سایر ارگان‌ها برای دولت لازم‌الاتباع نیست.

آیا تاییدیه شورای‌عالی امنیت ملی که نظر مقام معظم رهبری را به همراه دارد، می‌تواند راهکاری برای دولت باشد که توافقنامه را بدون توجه به نظر موافق یا مخالف مجلس اجرا کند؟

ممکن است شورای‌عالی امنیت ملی براساس دستور مقام معظم رهبری توافق هسته‌ای را بررسی کند و نتیجه این بررسی به مقام معظم رهبری گزارش شود و با نظر ایشان به شورا برگردد که اگر این نظر به دولت اعلام شود دولت می‌تواند بر این اساس توافقنامه را اجرا کند. این می‌تواند راهکاری برای دولت باشد اما باز هم حق مجلس را تضییع نمی‌کند و مجلس باز هم می‌تواند توافقنامه را به تصویب برساند یا نرساند. اما معمولاً آنچه در عمل اتفاق می‌افتد این است که مجلس نظر مقام معظم رهبری را می‌پذیرد.

سائز نفیسی
S.NAFISI@FDN.IR

به‌رغم عدم تمایل دلواپسان، لوران فابیوس، وزیر خارجه فرانسه وارد تهران شد. این اولین باری است که پس‌بان گفت سفر فابیوس به تهران «اولین‌ها» را پسادآوری کرده؛ اولین دیدار دوجانبه وزرای خارجه ایران و فرانسه و اولین دعوت رسمی از رئیس‌جمهوری ایران به پاریس پس از ۱۶ سال. برای سفر به این کشور، دعوتی که اگر از جانب حسن روحانی پذیرفته شود، اولین سفر رئیس‌جمهوری ایران به فرانسه پس از ۱۶ سال است. شاید بتوان گفت سفر فابیوس به تهران «اولین‌ها» را پسادآوری کرده؛ اولین دیدار دوجانبه وزرای خارجه ایران و فرانسه و اولین دعوت رسمی از رئیس‌جمهوری ایران به پاریس پس از ۱۶ سال.

گسترش همکاری‌های دوجانبه
لوران فابیوس، وزیر امور خارجه فرانسه پس از ورود به تهران با استقبال گرم محمدجواد ظریف، همتای ایرانی‌اش روبه‌رو شد، سپس این دو وزیر که در جریان مذاکرات هسته‌ای بیشتر دو رقیب بودند، دوستانه در نشست مشترک خبری شرکت کردند. فابیوس در ابتدای سخنانش به موضوع احترام متقابل دو کشور پرداخت؛ دو کشوری که به گفته وزیر امور خارجه فرانسه روابط

اختلاف‌نظر بر سر مصوبه هسته‌ای بهارستان ادامه دارد

تصویب برجام سر خط مجلس

«بررسی توافق هسته‌ای در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار دارد. البته شورای عالی امنیت ملی نیز از روزهای نخست بررسی توافق را آغاز کرده است. امروز (دیروز) هم بررسی توافق هسته‌ای در دستور کار شورای عالی امنیت ملی با حضور روسای ارشد مملکتی قرار دارد، بنابراین مجلس طبق وظیفه قانونی خود عمل خواهد کرد.» اما تندترین واکنش طبق معمول از آن پایداری‌هاست. حمید رسایی در تذکر خود گفت: «حفظ حرمت مجلس برعهده هیات‌دئیس‌ه است و هیات‌رئیس‌ه باید از اقتدار، حقوق و جایگاه قانونی مجلس دفاع کند. آقای نوخت دیروز در ادبیات نامناسبی می‌گوید قرار نیست توافق در مجلس بررسی شود و بررسی این توافق به شورای عالی امنیت ملی سپرده شده است.»

اما از این حرف‌ها گذشته اختلاف بر

علی مطهری: مجلس باید تصویب کند

علی مطهری، نماینده تهران جزء افراد بی‌طرفی است که تاکید دارد در صورتی که قرار باشد توافقنامه به قانون تبدیل شود باید به مجلس بیاید و تایید یا رد شود. این موضوع را هم در غوغا و فریادهای روز سه‌شنبه مجلس در نطق میان‌دستور خود گوشزد کرد. او تاکید کرد: «ما با ایجاد شوراهای عالی متعدد در کنار مجلس که گاهی قانونگذاری هم می‌کنند، جایگاه مجلس را تنزل و اختیارات آن را کاهش داده‌ایم.» اما مطهری در پاسخ به فرهیختگان درباره قانون حفظ دستاوردهای هسته‌ای و تاکید آن به تبصره ۱ بند ۱۳ آن که می‌گوید «براساس اصول هفتادوهفتم و یکصدویست‌ونهم قانون اساسی، نتیجه مذاکرات باید به مجلس شورای اسلامی ارائه شود»، توضیح می‌دهد: «براساس این دو اصل قانون اساسی نتیجه مذاکرات باید به مجلس ارائه شود. زمانی که می‌گوید براساس این دو اصل پس مجلس باید تصویب کند.» او ادامه می‌دهد: «آن دو اصل هم می‌گوید همه توافقنامه‌ها و معاهدات بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.» مطهری در پاسخ به این موضوع که در متن این قانون آمده که «ارائه شود» نه تصویب شود می‌گوید: «چون به این دو اصل قانون اساسی در بند سه قانون حفظ دستاوردهای هسته‌ای اشاره شده است این خود به خود به این معناست که مجلس باید آن را تصویب کند.»

«پس از این سفر، فصل جدیدی در روابط میان ایران و فرانسه آغاز خواهد شد.» این عبارتی بود که لوران فابیوس، وزیر امور خارجه فرانسه در پاسطور و در حضور حسن روحانی بر زبان آورد. او سپس پیام‌فرانسواولاند، رئیس‌جمهوری فرانسه را به رئیس‌جمهوری ایران ابلاغ کرد. حسن روحانی در این دیدار ضمن ابراز خوشحالی از سفر وزیر امور خارجه فرانسه به ایران به مسائل هسته‌ای پرداخت و گفت: «نخستین گام در اجرای توافق وین تلاش طرفین برای طی شدن فرآیند تصویب آن است. ما به تعهدات خود تا زمانی که طرف مقابل به تعهداتش پایبند باشد، پایبند خواهیم بود.» رئیس شورای عالی امنیت ملی در بخش دیگری از سخنانش به حوادث و تنش‌های منطقه پرداخت و گفت توافق وین نشان داد که تمامی اختلافات می‌تواند پشت میز مذاکره حل‌وفصل شود.

فصل نوین

در روابط ایران و فرانسه

لوران فابیوس حامل پیامی بود؛ دعوت فرانسوا اولاند از رئیس‌جمهوری ایران برای سفر به فرانسه در ماه نوامبر (آبان). مطمئنا سفر رئیس‌جمهوری ایران به فرانسه نوددهنده فصلی نوین در روابط دو کشور است؛ دو کشوری که بیش از هشت سال رودروزی یکدیگر قرار داشتند. حالا با امضای توافق وین به دنبال گسترش تعامل و همکاری‌های بیشتری، حسن روحانی، دومین رئیس‌جمهوری ایران خواهد بود که به فرانسه سفر می‌کند. پیش از او، رئیس دولت اصلاحات به دعوت ژاک شیراک، رئیس‌جمهوری وقت فرانسه به این کشور سفر کرد، سفری که در همان دوره نیز حاشیه‌ساز شد. در آن زمان شیراک که باید طبق عرف کاخ الیزه در سرسرای کاخ از میهمانان خود پذیرایی می‌کرد، برای استقبال از رئیس دولت اصلاحات با احترامی غیرمتعارف به پایین پله‌ها آمد. مطمئنا سفر حسن روحانی به فرانسه نیز حاشیه‌ساز خواهد شد، دلواپسان دوباره دلواپس می‌شوند، این بار نه به خاطر توافق وین و مفاد محرمانه توافق ایران و آژانس، بلکه دلواپس گشایش روابط ایران با جهان؛ گشایشی که شاید با سفر روحانی به پاریس صورت گیرد.

گزارش

اختلاف‌نظر بر سر مصوبه هسته‌ای بهارستان ادامه دارد

برای خود تعیین تکلیف کرده است بنابراین براساس آن هم عمل می‌کند.» سخنگوی کمیسیون امنیت ملی با توجه به اعتراض‌هایی که در مجلس درباره تصویب توافق هسته‌ای مطرح می‌شود و تاکید نمایندگان به اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی توضیح می‌دهد: «فعلا مجلس درباره اصل‌های ۷۷ و ۱۲۵ تصمیم‌گیری نکرده است.» سیداحمدرضا دستغیب، عضو هیات‌رئیس‌ه و کمیسیون امنیت ملی مجلس اما مطرح می‌کند که اگر قرار به قانون شدن این توافقنامه باشد، درنهایت دولت باید به مجلس لایحه بیاورد. او تاکید می‌کند: «براساس قانون اساسی همه معاهده‌نامه و توافقنامه‌ها باید با تصویب قانون اساسی باشد، مگر مصوبه دیگری وجود داشته باشد.»

با وجود اینکه در روزهای تصویب قانون حفظ دستاوردهای هسته‌ای اکثریت نمایندگان مجلس (موافق و مخالف) نسبت به آن خوش‌بین بودند و با اکثریت به تصویب رسید، حالا این اختلاف‌نظرها ایجاد علامت سوال می‌کند. آیا اکثریت نمایندگان در آن روزها نمی‌دانستند که این قانون دقیقاً قرار است به چه چیزی برسد؟ این اختلاف نظر در متن قانون «الزام دولت به حفظ دستاوردهای هسته‌ای» خلاه قانون است؟ نهایتاً تعبیر آن چیست؟ آیا معنای آن تنها ارائه توافقنامه است و مجلسی‌ها اختیار خود را به شورای عالی امنیت ملی واگذار کرده‌اند یا آن‌گونه که علی مطهری مطرح می‌کند چون به اصول قانون اساسی رجاع داده شده، پس همان معنای تصویب را دارد؟

چهره‌گفته

دادگاه احمدی نژاد علنی باشد انحرافات شفاف می‌شود

مسعود پزشکیان، نماینده مجلس: بنده از شکایت احمدی‌نژاد از اسحاق جهانگیری استقبال می‌کنم چراکه معتمد با این کار قضیه شفاف می‌شود. اگر دادگاه علنی تشکیل شود انحرافات غیرقانونی که در سیستم انجام گرفته شفاف خواهد شد. ۸۰۰ میلیارد دلار در دو دولت احمدی‌نژاد پول هزینه شده است. ایسن مبلغ معادل تمام دلارهایی است که رژیم شاهنشاهی و بقیه جمهوری‌ها به دست آورده‌اند. بنابراین باید مشخص شود این ۸۰۰میلیارد دلار در کجا هزینه شده است. به‌طور حتم اگر شفاف‌سازی شود پای خیلی آدم‌ها وسط می‌آید و همان پرونده‌ای که در جیب آقای احمدی‌نژاد است رو می‌شود که چه کسانی هستند. (روزنو)

در جاهایی گرایش سیاسی ما با شورای نگهبان متفاوت است

علی مطهری، نماینده مجلس: فکر نمی‌کنم شورای نگهبان به چنین اظهارنظرهایی در مورد رد صلاحیت اصلاح‌طلبان توجه داشته باشد. این شورا معمولاً انصاف را رعایت می‌کند؛ البته در جاهایی ممکن است گرایش سیاسی ما با این شورا متفاوت باشد ولی از نظر خودشان آنها انصاف را رعایت می‌کنند و تقریباً همه آنها افراد باتقوایی هستند. (ایلنا)

اگر مدیران دولت کوتاهی کنند جابه‌جایی شوند

محمدحسین قمیعی، رئیس ستاد انتخابات کشور: در وزارت کشور بر عملکرد مدیران نظارت می‌شود و تا زمانی‌که فعالیت‌های آنان در راستای برنامه‌های دولت در چارچوب قانون و وظایف ارائه شده باشد، در دولت پابرجا هستند و اگر تعللی صورت گیرد و از مسیر منحرف شوند به آنان تذکر و آموزش داده می‌شود و چنانچه در وظایف‌شان کوتاهی کنند تغییر و جابه‌جایی صورت می‌گیرد. (ایرنا)

تیزر خضوان

مهدی مطهرنیا، استاد دانشگاه: نمی‌توان همگان را دشمن خطاب کرد و ضعف‌های درونی خود را ناشی از قدرت‌بیرونی و درجهت‌غلبه و چیرگی آنها دانست. (فراو)

سرلشکر سیدحسن فیروزآبادی، رئیس ستادکل نیروهای مسلح: داش حاکمیت بر کشورهای اسلامی را می‌خواهد و ترکیه و عربستان و قطر مستثنی نیستند. (تسنیم)

ناصر توافی، عضو بنیاد باران: انتخابات مجلس به‌هیچ عنوان بحث دینی و اسلامی نیست و ارتباطی با دین و نماز و روزه مردم ندارد. (ایلنا)

محمدعلی پورمختار، نماینده مجلس: دادگستری اسامی ۱۷۰ نماینده دریافت‌کننده پول از محمدرضا رحیمی را نداشت. (ایلنا)

شکرخدا موسوی، نماینده مجلس: اگر ظریف یا نماینده‌ای از ایران به آمریکا و کشورهای اروپایی سفر کنند آیا دولت‌های آنان اجازه خواهند داد با زندانیان و افراد ضدنظام حاکم دیدار داشته باشند؟ (دانا)

حسن روحانی یکشنبه هفته آینده در برنامه زنده تلویزیونی با مردم سخن می‌گوید. (ایرنا)

احمد جنتی با رای اکثریت اعضای شورای نگهبان مجددا به عنوان دبیر انتخاب شد. (تسنیم)

غلامرضا شافعی، نایب‌رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی: مدیریت نادرست منابع آزاد شده، ایران را به بهشت تولیدکنندگان خارجی تبدیل می‌کند. (تسنیم)

مجید تفرشی، تحلیلگر مسائل اروپا: اروپایی‌ها دریافته‌اند که حل بسیاری از معضلات منطقه‌ای بدون مشارکت و مساعدت ایران ممکن نیست. (ایرنا)

www.Farheekhtegan.ir

Thu | 30 Jul 2015 | vol.07 | No. 1720

پنجشنبه ۸ مرداد ۱۳۹۴ | ۱۳ شوال ۱۴۳۶ | ۳۰ جولای ۲۰۱۵ | شماره ۱۷۲۰

روحانی میهمان الیزه